

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 130/2005(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 5 Σεπτεμβρίου, 2007

Ενώπιον: κ. Νίκου Παπαιωάννου, Προέδρου, κ. Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, κ. Νίκου Παπαμιχαήλ, κ. Μαίρης Κουτσελίτη, κ.Μαρίας Δωρίτη, κ. Ανδρέα Κωνσταντινίδη και κ. Αλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει τις από μέρους του σταθμού πιθανές παραβάσεις των κανονισμών **21(1)**, **21(5)**, **21(6)**, **22(1)** και **33(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

21(1) *Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.*

21(5) *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων που παρακολουθούν.*

21(6) *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

22(1) *Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές-*

α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά

- β) Ακουστική, (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής
- γ) Οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:
- i. (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση
 - ii. (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών
 - iii. (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών
 - iv. (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοχτώ ετών
 - v. (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου

33(2) Οι σταθμοί υποχρεούνται όπως σε αναφορές ή θέματα με κεντρικό αντικείμενο το σεξ και ανάλογες μεταδόσεις τέτοιων δραστηριοτήτων σε ρεπορτάζ που ενσωματώνεται σε δελτία ειδήσεων, ενημερωτικές εκπομπές ή εκπομπές με ανθρώπινες ιστορίες (reality shows), λαμβάνουν υπόψη την τοποθέτηση της εν λόγω εκπομπής είτε εντός είτε εκτός οικογενειακής ζώνης και κάνουν τις αναγκαίες αναπροσαρμογές.

Κατόπιν σχετικής απόφασης, Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **8.7.2005** έθεσε ενώπιον του σταθμού τις διερευνώμενες παραβάσεις για οποιεσδήποτε εξηγήσεις ή / και παραστάσεις και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού όπως δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Στην προαναφερθείσα επιστολή τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του σταθμού εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία:

1. Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ. Η εκπομπή δεν βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας κατά παράβαση του κανονισμού **21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η εκπομπή ασχολήθηκε με τον καυγά μεταξύ τριών τρανσέξουαλ σχετικά με το αν η μία από αυτές έχει υποβληθεί σε επέμβαση αλλαγής φύλου.

Συγκεκριμένα μεταδόθηκαν τα ακόλουθα:

Παρουσιάστρια: Έχει ξεσπάσει ένας πόλεμος επειδή πολλοί ισχυρίζονται πως έχουν κάνει διόρθωση φύλου και δεν το έχουν κάνει. Εσύ έχεις κάνει διόρθωση φύλου;

Τρανσέξουαλ Α: Έχω κάνει διόρθωση φύλου.

Τρανσέξουαλ Β: Κι εγώ με αυτό το σκεπτικό είμαι ο μητροπολίτης Χριστόδουλος.

Τρανσέξουαλ Α: Δεν με ενδιαφέρει τι μπορεί να είσαι εσύ. Δεν με ξέρεις προσωπικά και δεν χρειάζεται να βγαίνω σε καμιά εκπομπή να δείχνω τα χαρτιά μου. Ξέρουμε ότι βγήκες για να διαφημιστείς.

Τρανσέξουαλ Β: Δεν έχω κάτι μαζί σου, δεν σε ξέρω καλά καλά αλλά προχθές που βγήκες στην εκπομπή της κ. Λαμπίρη είχα πάνω από 8 με 12 τηλεφωνήματα από κοπέλες δικές μας και όταν λέω δικές μας εννοώ εξ'αλλαγής φύλου, που εξοργίστηκαν μαζί σου διότι δεν έχεις κάνει και επιμένω και σε προκαλώ νομικώς να μου κάνεις μήνυση ότι έχεις κάνει και να φέρεις και ντοκουμέντα στο δικαστήριο. ... Δεν έχω πρόβλημα, μπορείς να εκπροσωπείς τις τραβεστί και δικαίωμα σου. Είσαι πολύ καλό παιδί και έχω ακούσει πολύ καλά λόγια για σένα. Εσύ όμως είσαι τρανσέξουαλ όπως είναι η κ. Κουμαριανού. Δέχομαι αυτή τη στιγμή να μου υποβάλεις μήνυση και να πάμε στα δικαστήρια και να μου αποδείξεις ότι είσαι γυναίκα.

Τρανσέξουαλ Α: Δεν με ενδιαφέρει τι λες εσύ. Και αν θέλεις να περάσεις στον κόσμο ότι εσύ είσαι φυσιολογική γυναίκα και εμείς είμαστε τραβεστί, δεν με ενδιαφέρει. Είμαι φυσιολογικέστατη αγάπη μου. Δεν σου δίνω δημοσιότητα κουκλίτσα μου.

Τρανσέξουαλ Β: Μια σουίτα στο Δαφνί να κλείσεις, είσαι τρελή.

Τρανσέξουαλ Α: Εγώ δεν εκπροσωπώ καμιά ούτε από τις τρανσέξουαλ ούτε από τις τραβεστί ούτε καμιά. Εγώ βγαίνω για δική μου προβολή και μόνο. Είμαι show woman εδώ και 10 χρόνια και δεν με ενδιαφέρει τι λέει η κάθε μια που έχει πατήσει πάνω στο όνομα μου.

Τρανσέξουαλ Γ: Δεν μου αρέσει αυτό που βλέπω. Προσβάλλει και εμένα και τις κοπέλες που έχουν κάνει διόρθωση φύλου και τον κόσμο. Δεν είναι ωραίο πράγμα να παρουσιάσω εγώ τον εαυτό μου και να λέω ότι έχω κάνει αλλαγή φύλου την στιγμή που δεν έχω κάνει και δεν ντρέπομαι. Είμαι αυτή που είμαι, με δέχονται δεν με δέχονται.

Τρανσέξουαλ Β: Μπράβο σου, επειδή εσύ είσαι κορίτσι, δεν είσαι σαν τον Αντώνη. Αντώνης λέγεσαι στην ταυτότητα κορίτσι μου και άμα θέλεις κάνε μου μήνυση.

Τρανσέξουαλ Α: Γιατί να ασχοληθώ με σένα κοριτσάκι μου; Δεν σε ξέρω

Τρανσέξουαλ Β: Εγώ αν ήμουν στη θέση σου θα έφερνα τα χαρτιά μου και θα 'λεγα νατα.

Τρανσέξουαλ Α: Δεν θα σου κάνω τη χάρη να έρθω και να κάτσω δίπλα σου.

Τρανσέξουαλ Β: Ποια χάρη να μου κάνεις Αντωνάκη;

Τρανσέξουαλ Α: Δεν έχω πρόβλημα να με λες έτσι, διαφημίζομαι μια χαρά.

Τρανσέξουαλ Β: Κάνεις δημοσιότητα για να έχεις πελατεία.

Στη συνέχεια της εκπομπής παρενέβη ο συνεργάτης της εκπομπής

Συνεργάτης: *Εσύ έχεις κάνει αλλαγή φύλου ή όχι;*

Τρανσέξουαλ Α: *Ναι*

Παρουσιάστρια: *Αυτό που θέλει να πει η Αλίκη (τρανσέξουαλ Β) είναι ότι όταν παίρνεις την απόφαση να υποβληθείς σε αυτή την επέμβαση μπαίνεις σε μια πολύ σκληρή και επώδυνη διαδικασία και ψυχολογική και σωματική. Αποτέλεσμα λοιπόν αυτής της επέμβασης είναι να είσαι μια ολοκληρωμένη γυναίκα. Η ολοκληρωμένη γυναίκα έχει άλλα δικαιώματα και άλλη πέραση στον αντρικό πληθυσμό. Το παράπονο της Αλίκης είναι ότι όταν βγαίνει ο κόσμος που δεν έχει κάνει την επέμβαση αλλά καρπώνεται τον κόπο των ανθρώπων που έχουν κάνει υπάρχει αδικία.*

Τρανσέξουαλ Γ: *Έχω μια απορία. Για ποιο λόγο, θέλω να μου εξηγήσει και αυτή και η μητέρα της, που εμένα αν ήταν μάνα μου αυτή θα την είχα σφάζει στο γόνατο, να υποστηρίζει και να δίνει παράδειγμα η μάνα αυτή στα παιδάκια ότι και εγώ θα γίνω έτσι γιατί η μάνα μου θα βγαίνει στην τηλεόραση. Για μένα δεν είναι μάνα αυτή.*

Τη στιγμή εκείνη παρενέβη η μητέρα της τρανσέξουαλ.

Μητέρα Τρανσέξουαλ Α: *Το μόνο που θα ήθελα να πω για την κ. Αλίκη είναι ότι θα τα βρούμε στα δικαστήρια για το αν το παιδί μου δουλεύει στη Συγγρού ή όχι. Φαίνεται από το πρόσωπο σου πόσο κακιά γυναίκα είσαι.*

Τρανσέξουαλ Γ: *Υπάρχουν και φωτογραφίες. Το κατάλαβες; Εγώ την έχω δει με τα μάτια μου.*

Μητέρα Τρανσέξουαλ Α: *Πιάτσα μπορεί να κάνεις εσύ και όχι το παιδί μου.*

2. Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ. Πριν από την έναρξη της εκπομπής ο σταθμός έδωσε **την ακουστική προειδοποίηση «το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση» και την οπτική ένδειξη (Κ)**. Ωστόσο η προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της εν λόγω εκπομπής, αφού κατά τη διάρκεια της μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση κατά παράβαση του κανονισμού **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Λεπτομέρειες για τις σκηνές στο υποστοιχείο 1.

3. Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ. **Ο σταθμός δεν μερίμνησε να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο της εκπομπής που παρακολουθούν**, αφού η προειδοποίηση που δόθηκε **(Κ)**, δεν συνάδει με το περιεχόμενο της εκπομπής, καθότι κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για όλο το κοινό κατά παράβαση του

κανονισμού **21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Λεπτομέρειες για τις σκηνές στο υποστοιχείο 1.

4. Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ σχετικά με το αν η μια από αυτές έχει υποβληθεί σε επέμβαση αλλαγής φύλου, κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκε **λεκτικό μη κατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών** κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Λεπτομέρειες για τις σκηνές στο υποστοιχείο 1.

5. Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ, κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκε **λεκτικό μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση χωρίς ο σταθμός να λάβει υπόψη την τοποθέτηση της εν λόγω εκπομπής εντός οικογενειακής ζώνης και να κάνει τις απαραίτητες προσαρμογές** κατά παράβαση του κανονισμού **33(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Λεπτομέρειες για τις σκηνές στο υποστοιχείο 1.

Σε επιστολή του ημερομ. **12.7.2005**, ο Δικηγόρος του Σταθμού κ. Χρίστος Πατσαλίδης, ανέφερε τα ακόλουθα:

«(...) Με την παρούσα σας πληροφορούμε ότι επιθυμούμε να παρευρεθούμε κατά την εξέταση της ως άνω υπόθεσης για λογαριασμό των πελατών μας SIGMA RADIO TV LTD, οπότε και θα παραθέσουμε τις θέσεις των πελατών μας.»

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **22.8.2007** κάλεσε τον σταθμό να παρευρεθεί στη συνεδρία της ημερομ. **5.9.2007** κατά την οποία θα εξεταζόταν η εν λόγω υπόθεση.

Ο Δικηγόρος του σταθμού κ. Αυγουστίνος Τσάρκατζης σε επιστολή του ημερομ. **5.9.2007** ανέφερε τα ακόλουθα:

«(...)Καθότι δεν θα μπορούσαμε να παρευρεθούμε ενώπιόν σας, αποστέλλουμε γραπτώς τις θέσεις των πελατών μας.»

Ως προς τις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν οι πελάτες μας σε αυτή, παρακαλώ σημειώστε τα πιο κάτω:

Δια την 1^η κατηγορία, οι πελάτες μας αρνούνται ότι η συγκεκριμένη εκπομπή δεν βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης. Κατ'αρχήν δεν διασαφηνίζεται στο κατηγορητήριο ποιο είναι το επίπεδο αυτό. Τι σημαίνει «ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης;» Η Αρχή καλεί τους πελάτες μας να απαντήσουν σε αόριστες και ασαφείς κατηγορίες. Επειδή πρόκειται για οιονεί ποινική διαδικασία, οι πελάτες μας έχουν το δικαίωμα να γνωρίζουν επ'ακριβώς και εκ των προτέρων ποιες κατηγορίες αντιμετωπίζουν. Το γεγονός ότι το θέμα συζήτησης της εκπομπής ήταν οι τρανσέξουαλ, δεν σημαίνει ότι η εκπομπή δεν βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης.

Ως προς τις υπόλοιπες κατηγορίες, είναι η θέση μας ότι η εν λόγω εκπομπή ήτο κατάλληλη για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών. Επίσης, το λεκτικό της εκπομπής ήταν κατάλληλο και ουδέποτε χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκπομπής οποιεσδήποτε χυδαίες και/ή ανήθικες εκφράσεις.

Κύριε Πρόεδρε, ευσεβάστως υποβάλλω ότι οι κατηγορίες που αντιμετωπίζουν οι πελάτες μου πρέπει να αποσυρθούν ως νομικά και πραγματικά αβάσιμες.»

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού και κατόπιν της παρακολούθησης της βιντεοκασέτας με την συγκεκριμένη εκπομπή, κρίνουμε ότι:

Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ. **Η εκπομπή δεν βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας κατά παράβαση του κανονισμού 21(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).**

(υποστοιχείο 1)

Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ. Πριν από την έναρξη της εκπομπής ο σταθμός έδωσε **την ακουστική προειδοποίηση «το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση» και την οπτική ένδειξη (Κ).** Ωστόσο η προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της εν λόγω εκπομπής, αφού κατά τη διάρκεια της μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση κατά παράβαση του κανονισμού **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). **(υποστοιχείο 2)**

Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ. **Ο σταθμός δεν μερίμνησε να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο της εκπομπής που παρακολουθούν**, αφού η προειδοποίηση που δόθηκε (**Κ**), δεν συνάδει με το περιεχόμενο της εκπομπής, καθότι κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για όλο το κοινό κατά παράβαση του κανονισμού **21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

(υποστοιχείο 3)

Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ σχετικά με το αν η μια από αυτές έχει υποβληθεί σε επέμβαση αλλαγής φύλου, κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). **(υποστοιχείο 4)**

Στις **30.3.2005** μεταξύ των ωρών **08.00 -10.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό η εκπομπή «**Super Star**», η οποία ασχολήθηκε με το θέμα του τσακωμού τριών τρανσέξουαλ, κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση χωρίς ο σταθμός να λάβει υπόψη την τοποθέτηση της εν λόγω εκπομπής εντός οικογενειακής ζώνης και να κάνει τις απαραίτητες προσαρμογές κατά παράβαση του κανονισμού **33(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). **(υποστοιχείο 5)**

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του σταθμού ότι το γεγονός ότι το θέμα συζήτησης της εκπομπής ήταν οι τρανσέξουαλ, δεν σημαίνει ότι η εκπομπή δεν βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης, η Αρχή επισημαίνει ότι δεν κρίνει το θέμα συζήτησης της εκπομπής καθαυτό αλλά τον τρόπο και την ώρα παρουσίασης του.

Η κοινωνική αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας δεν εξυπηρετούνται από την επίδικη εκπομπή που είχε ως θέμα τον τσακωμό τριών τρανσέξουαλ και από εκφράσεις του τύπου «*αν ήταν μάνα μου αυτή θα την είχα σφάζει στο γόνατο*», «*κάνεις δημοσιότητα για να έχεις πελατεία*», «*πιάτσα μπορεί να κάνεις εσύ και όχι το παιδί μου*», «*Μια σουίτα στο Δαφνί να κλείσεις, είσαι τρελή*» και από όλα τα άλλα που εκτίθενται στα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Τέλος και ειδικότερα αναφορικά με τον ισχυρισμό του σταθμού σε σχέση με τον κανονισμό **21(6)** ότι το πρόγραμμα ήταν κατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, η Αρχή δεν τον κάνει αποδεκτό.

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται σαν οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση τα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις των κανονισμών **21(1) (υποστοιχείο 1)**, **22(1) (υποστοιχείο 2)**, **21(5) (υποστοιχείο 3)**, **21(6) (υποστοιχείο 4)** και **33(2) (υποστοιχείο 5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000(Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου **3(2)(ζ)**, έχει δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε **δεκατέσσερις (14)** μέρες από τη λήψη της παρούσας επιστολής. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 130/2005(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 1 Σεπτεμβρίου, 2008

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, κ. Άντρου Μιχαηλίδη, κ. Μαίρης Κουτσελίτη, Μαρίας Δωρίτη, κ. Ανδρέα Κωνσταντινίδη και κ. Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις 5 Σεπτεμβρίου 2007, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των κανονισμών **21(1)**, **21(5)**, **21(6)**, **22(1)** και **33(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

21(1) *Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.*

21(5) *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων που παρακολουθούν.*

21(6) *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

22(1) Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές-

α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά

β) Ακουστική, (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής

γ) Οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- vi. (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση
- vii. (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών
- viii. (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών
- ix. (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοχτώ ετών
- x. (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου

33(2) Οι σταθμοί υποχρεούνται όπως σε αναφορές ή θέματα με κεντρικό αντικείμενο το σεξ και ανάλογες μεταδόσεις τέτοιων δραστηριοτήτων σε ρεπορτάζ που ενσωματώνεται σε δελτία ειδήσεων, ενημερωτικές εκπομπές ή εκπομπές με ανθρώπινες ιστορίες (reality shows), λαμβάνουν υπόψη την τοποθέτηση της εν λόγω εκπομπής είτε εντός είτε εκτός οικογενειακής ζώνης και κάνουν τις αναγκαίες αναπροσαρμογές.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των κατά την κρίση της επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά την διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **7.5.2008** κάλεσε τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο Δικηγόρος του σταθμού κ. Αυγουστίνος Τσάρκατζης σε απαντητική του επιστολή ημερομ. **20.5.2008** ανέφερε τα ακόλουθα για σκοπούς επιβολής κυρώσεων:

«(...) Παρακαλώ όπως ληφθεί υπόψη για σκοπούς μετριάσμού της ποινής το γεγονός ότι η εν λόγω εκπομπή προβάλλεται σε άμεση σύνδεση με το τηλεοπτικό κανάλι Star και ο σταθμός δεν έχει τη δυνατότητα να αφαιρέσει και/ ή αποκόψει οποιοσδήποτε σκηνές και/ ή οποιοσδήποτε εκφράσεις. Παρόλα αυτά ο σταθμός δεν παραγνωρίζει το γεγονός ότι αποτελεί δική του υποχρέωση να φροντίσει ούτως ώστε η εκπομπή να είναι κατάλληλη για όλο το κοινό.

Περαιτέρω, ας ληφθεί υπόψη ότι το τηλεοπτικό κανάλι Star διαβεβαίωσε τους πελάτες μας ότι η εν λόγω εκπομπή είναι κατάλληλη για όλους.

*Περαιτέρω παρακαλώ όπως λάβετε υπόψη το γεγονός ότι έχουν παρέλθει **3 χρόνια** από τη διάπραξη των εν λόγω παραβάσεων. Είναι πάγια νομολογία των Δικαστηρίων μας ότι αποτελεί μετριάστικό παράγοντα η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος από την διάπραξη κάποιου αδικήματος και της τιμωρίας. Στην υπόθεση **Αντώνης Βασιλείου ν. Δημοκρατίας Ποινική Έφεση αρ.6937**, το Ανώτατο Δικαστήριο τόνισε τα εξής: «Η αποτίμηση κατά το πέρας της διαδικασίας της καθυστέρησης ως παράγοντα ελαφρυντικού της ποινής τείνει να μετριάσει την απόσταση που δημιουργείται, ως προς το άτομο του παραβάτη, μεταξύ του χρόνου που διαπράττεται το αδίκημα και του χρόνου τιμωρίας του.»*

Παρακαλώ όπως ληφθεί υπόψη κατά την επιβολή της ποινής ότι οι παραβιάσεις στις οποίες κρίθηκαν ένοχοι οι πελάτες μας στηρίζονται στα ίδια ακριβώς γεγονότα και/ ή στο ίδιο ακριβώς πραγματικό περιστατικό και ως εκ τούτου τυχόν επιβολής ξεχωριστής ποινής για κάθε μία παράβαση θα οδηγούσε στο να τιμωρηθούν οι πελάτες μας δύο και/ ή περισσότερες φορές για το ίδιο αδίκημα.

Ο σταθμός απολογείται για την διάπραξη των εν λόγω αδικημάτων, και υπόσχεται ότι από τούδε και στο εξής θα συμμορφώνεται με τη σχετική νομοθεσία.

Ο σταθμός προβαίνει στην παρούσα απολογία άνευ βλάβης των δικαιωμάτων του για τυχόν λήψη δικαστικών μέτρων.»

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του σταθμού ότι η συγκεκριμένη εκπομπή είναι κατάλληλη για όλο το κοινό, η Αρχή επισημαίνει ότι η επίδικη εκπομπή είναι υποβαθμισμένη ποιοτικά όσον αφορά το περιεχόμενο της (π.χ εκτεταμένη συζήτηση για το αν έγινε διόρθωση φύλου και για το ποιος είναι τραβεστί και ποιος τρανσέξουαλ), τη θεματολογία της (αντιδικία τριών τρανσέξουαλ) και το περιεχόμενο των διαλόγων της που αποτελείται από εκφράσεις όπως: «*μια σουίτα στο Λαφνί να κλείσεις, είσαι τρελή*», «*εμένα αν ήταν μάνα μου αυτή θα την είχα σφάζει στο γόνατο*», «*πιάτσα μπορεί να κάνεις εσύ και όχι το παιδί μου*» και από πολλές άλλες εκφράσεις που εκτίθενται στα γεγονότα του υποστοιχείου 1.. Κατ'επέκταση μια ποιοτικά υποβαθμισμένη εκπομπή δεν μπορεί

να ευρίσκεται στο επίπεδο εκείνο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Η κοινωνική αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας καθώς και η αξιολόγηση της εν λόγω εκπομπής ως «κατάλληλη για όλους» δεν ανταποκρίνονται στο θέμα της επίδικης εκπομπής που στην προκειμένη περίπτωση ήταν ο καυγάς τριών τρανσέξουαλ ούτε από τις εκφράσεις που αναφέρονται στην πιο πάνω παράγραφο.

Όσον αφορά στους ισχυρισμούς του σταθμού ότι έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από τη διάπραξη των εν λόγω αποφάσεων, η Αρχή επισημαίνει ότι εξετάζει υποθέσεις και επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις ακολουθώντας τις διαδικασίες όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία της. Ταυτόχρονα ως διοικητικό όργανο οφείλει να συμμορφώνεται προς τις πρόνοιες του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158 (I) του 1999 και την υπάρχουσα νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε πλείστα όσα θέματα, όπως σύνθεσης και λήψης αποφάσεων κατά τα διάφορα στάδια της ενώπιον της διαδικασίας.

Το διοικητικό όργανο πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 10 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, να ασκεί την αρμοδιότητά του μέσα σε εύλογο χρόνο. Ο εύλογος χρόνος δεν είναι έννοια αμιγώς χρονολογική. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου, σύμφωνα πάντα με το άρθρο 10 του εν λόγω Νόμου, εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ως επίσης και το μεγάλο αριθμό υποθέσεων που η Αρχή καλείται να εξετάσει αυτεπάγγελτα ή κατόπιν παραπόνων του κοινού, το διαρρέυσαν διάστημα από τη διάπραξη των επιδικών παραβάσεων μέχρι την τελική απόφαση της Αρχής είναι καθόλα εύλογο και το απαιτητώς αναγκαίο.

Εν πάση περιπτώσει, η υποδειχθείσα από τους δικηγόρους του σταθμού υπόθεση **Αντώνης Βασιλείου ν. Δημοκρατίας Ποινική Έφεση αρ. 6937**, εκτός του ότι αναφέρεται σε ποινικές υποθέσεις, όπως σαφώς συνάγεται από το περιεχόμενο της ο λόγος για τον οποίο συνήθως προσμετρά η καθυστέρηση είναι η μεταβολή των συνθηκών του παραβάτη, κάτι που προφανώς δεν ισχύει στην παρούσα υπόθεση.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού για σκοπούς

επιβολής κυρώσεων, ως επίσης τη σοβαρότητα των παραβάσεων και την όλη συμπεριφορά του σταθμού ως προς τη διάπραξη παρόμοιας φύσεως παραβάσεων, κρίνει και αποφασίζει να επιβάλει στο σταθμό κυρώσεις ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **30.3.2005** το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **7.000 €** όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του κανονισμού **21(1) (υποστοιχείο 1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή επιβάλλει **το διοικητικό πρόστιμο των 3.500 €.**
- Για την παράβαση του κανονισμού **22(1) (υποστοιχείο 2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιανδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **4.**
- Για την παράβαση του κανονισμού **21(5) (υποστοιχείο 3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιανδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **4.**
- Για την παράβαση του κανονισμού **21(6) (υποστοιχείο 4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή επιβάλλει **το διοικητικό πρόστιμο των 3.500 €.**
- Για την παράβαση του κανονισμού **33(2) (υποστοιχείο 5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιανδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **4.**

Ο σταθμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **7000 €** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Ν. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

